

సంపూర్ణ-సంక్షిప్త-సమర్థ

CURRENT AFFAIRS గురువు

తెలుగు మీడియం UPSC/TPPSC/APPSC అభ్యర్థులకు

24th October 2022

FOR DAILY FREE CURRENT AFFAIRS
Follow Our Youtube Channel

 Guru Deekshaa telugu

INDEX

DAILY CURRENT AFFAIRS NOTES

24th October 2022

1. - భారతదేశం - సాదీ అరేబియా సంబంధాలు:.....	3
(i) చరిత్ర:.....	3
(ii) సాదీ అరేబియా మరియు భారతదేశం మధ్య వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్య మండలి అంటే ఏమిటి?	3
(iii) ముందుకు దారి:.....	4
2. - బ్యాంకింగ్ నియంత్రణ చట్టం:.....	5
(i) 1949 బ్యాంకింగ్ నియంత్రణ చట్టం సరిగ్గా అర్థం ఏమిటి?	5
(ii) చట్టం ద్వారా రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియాకు క్రింది అధికారాలు ఇవ్వబడ్డాయి:.....	5
(iii) 1949 బ్యాంకింగ్ నియంత్రణ చట్టం సవరించబడింది:	5
3. - 5 జి	6
(i) గురించి:	6
(ii) ప్రస్తుతం భాగాల ఏ స్థితిలో ఉంది?	6
(iii) భారతదేశం 5Gకి మారగల సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉందా?	6
(iv) 5G యొక్క క్రింది ప్రయోజనాలు భారతదేశానికి అందుబాటులో ఉన్నాయి:.....	6
(v) 5G పరిచయంతో సమస్యలు:	7
(vi) ముందుకు సాగడం:	7
4. - NGT:	8
(i) NGT గురించి:.....	8
(ii) నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యూనల్ (NGT) యొక్క సంస్థాగత నిర్మాణం క్రింది విధంగా ఉంది:	8

- (iii) కింది పౌర విషయాలను నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యూనల్ (NGT) నిర్వహిస్తుంది: 8
- (iv) నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యూనల్ యొక్క కొన్ని ముఖ్యమైన నిర్ణయాలలో ఈ క్రిందివి ఉన్నాయి:..... 9

సంపాదకీయ విశ్లేషణ 10

1. తీర కోత: 10

- (i) నేపథ్య: 10
- (ii) తీర కోతను నివారించడం యొక్క ప్రాముఖ్యత ఏమిటి: 10
- (iii) తీర కోతకు కారణాలు: 11
- (iv) భారతదేశంలో తీర కోత స్థితి: 11
- (v) ప్రపంచంలోని వివిధ ప్రాంతాలలో తీర కోత: 11
- (vi) తూర్పు తీరం పాశ్చాత్య కంటే వేగంగా క్షీణించడానికి దారితీసింది: 12
- (vii) తీర కోత యొక్క ప్రభావాలు: 12
- (viii) తీర కోతను నిరోధించే చర్యలు: 13
- (ix) పునరావాసం: 13
- (x) ముగింపు: 13

2. నాగరికతల ఘర్షణ: 14

1. - భారతదేశం - సాదీ అరేబియా

సంబంధాలు:

GS II

అంశం → అంతర్జాతీయ సంబంధాలు

➤ సందర్భం:

- నవంబర్ మధ్యలో ఇండోనేషియాకు వెళ్లే మార్గంలో, సాదీ క్రౌన్ ప్రిన్స్ మరియు ప్రధాన మంత్రి మహమ్మద్ బిన్ సల్మాన్ (MbS), ప్రధాని నరేంద్ర మోడీని కలవడానికి భారతదేశంలో ఆగిపోయే అవకాశం ఉంది. నవంబర్ 14న వారి క్లుప్త పర్యటన తర్వాత, నవంబర్ 15 నుండి 16 వరకు G-20 సమావేశం జరిగే బాలికి ఇద్దరు ప్రధానమంత్రులు బయల్దేరాలని భావిస్తున్నారు.

చరిత్ర:

- ప్రాచీన భారతదేశం మరియు అరేబియా మధ్య మొదటి వాణిజ్య మరియు సాంస్కృతిక సంబంధాలు క్రీస్తుపూర్వం మూడవ సహస్రాబ్దిలో ఏర్పడ్డాయి.
- 1000 AD నాటికి, అరేబియా ఆర్థిక వ్యవస్థ అరేబియా మరియు దక్షిణ భారతదేశం మధ్య అభివృద్ధి చెందుతున్న వాణిజ్య సంబంధాలపై ఆధారపడింది.
- ఐరోపా వలస శక్తుల పెరుగుదలకు ముందు అరబ్ వ్యాపారులు భారతదేశం మరియు ఐరోపా మధ్య సుగంధ ద్రవ్యాల వ్యాపారంపై గట్టి పట్టును కలిగి ఉన్నారు.
- మూడవ సాదీ రాష్ట్రంతో సంబంధాలు ఏర్పరచుకున్న మొదటి దేశాలలో భారతదేశం ఒకటి.

- 1947లో రెండు దేశాలు దౌత్య సంబంధాలను ఏర్పరచుకున్న తర్వాత, రెండు ప్రభుత్వాల సీనియర్ అధికారులు పరస్పరం సందర్శనలు చేసుకున్నారు. ప్రధానమంత్రి జవహర్లాల్ నెహ్రూ 1956లో రాజ్యాన్ని సందర్శించగా, రాజు సాద్ 1955లో భారతదేశాన్ని సందర్శించారు.

సాదీ అరేబియా మరియు భారతదేశం మధ్య వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్య మండలి అంటే ఏమిటి?

- అక్టోబర్ 2019లో భారత ప్రధాని సాదీ అరేబియా రాజ్య పర్యటనకు ప్రతిస్పందనగా, వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్య మండలి సృష్టించబడింది.

ఇవి దాని రెండు ప్రాథమిక స్తంభాలు:

- రాజకీయాలు, భద్రత, సామాజిక సంక్షేమం మరియు సంస్కృతిపై కమిటీ
- పెట్టుబడులు మరియు ఆర్థిక వ్యవస్థపై కమిటీ
- UK, ఫ్రాన్స్ మరియు చైనా తరువాత, సాదీ అరేబియా అటువంటి వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యాన్ని అభివృద్ధి చేసిన నాల్గవ దేశం భారతదేశం.

ఆర్థిక మరియు వాణిజ్య సంబంధాలు:

- భారతదేశం యొక్క ముడి చమురు అవసరాలలో 18% కంటే ఎక్కువ సరఫరా చేస్తున్న సాదీ అరేబియా, చైనా, US మరియు జపాన్ తర్వాత దేశం యొక్క నాల్గవ అతిపెద్ద వాణిజ్య భాగస్వామి.

- ఇరాక్ గతంలో భారతదేశం యొక్క ప్రధాన ముడి చమురు వనరు; సాదీ అరేబియా ఇప్పుడు ఆ స్థానాన్ని భర్తీ చేసింది.
- సాదీ అరేబియా భారత్ కు ఎల్ పీజీని ఎక్కువగా ఎగుమతి చేస్తోంది.

నౌకాదళ శిక్షణ:

- సాదీ అరేబియా మరియు భారతదేశం మధ్య ఉమ్మడి నౌకాదళ వ్యాయామం అల్-మొహెద్ అల్-హిందీ డ్రిల్ 2021లో జరిగింది.

సాదీ అరేబియా మరియు భారతదేశం సాంస్కృతిక

సారూప్యతలను కలిగి ఉన్నాయి:

- 2021లో యోగా సహకారంపై అవగాహన ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకోవడం ద్వారా సాదీ క్రీడా మంత్రిత్వ శాఖ మరియు భారతదేశంలోని ఆయుష్ మంత్రిత్వ శాఖ అధికారిక యోగా ప్రమాణాలు మరియు కార్యక్రమాలను అమలు చేయడం సాధ్యపడింది. గల్ఫ్ లో ఈ నిబంధనలను అమలు చేసిన మొదటి దేశం ఇదే.
- రాజ్యంలో అతిపెద్ద విదేశీ-జన్మించిన జనాభా దాదాపు 2.2 మిలియన్ల మంది భారతీయ సమాజం.
- సాదీ అరేబియా మరియు భారతదేశం మధ్య ద్వైపాక్షిక సంబంధాలలో ఒక ముఖ్యమైన అంశం వార్షిక హజ్ తీర్థయాత్ర.

ముందుకు దారి:

- ఆఫ్ఘనిస్తాన్ లో తాలిబాన్ ను పరిమితం చేయడానికి పాకిస్తాన్ పై తన అధికారాన్ని ఉపయోగించుకునేలా సాదీ అరేబియాను ఒప్పించడం ద్వారా, సాదీ అరేబియాతో తనకున్న సన్నిహిత సంబంధాలను భారత్ తన ప్రయోజనం కోసం ఉపయోగించుకోగలదు.
- నైరుతి ఆసియా సహకారంతో ప్రభావితమవుతుంది ఎందుకంటే రెండు ఆర్థిక వ్యవస్థలు ప్రయోజనం పొందుతాయి.
- మూలం→ది హిందూ

భారతదేశం నుండి వలస వచ్చినవారు:

- సాదీ అరేబియాలో విదేశీ-జన్మించిన అతిపెద్ద జనాభా మరియు "అత్యంత ఇష్టపడే సంఘం" 2.6 మిలియన్ల బలమైన భారతీయ సంఘం. వారు శ్రద్ధగలవారు, క్రమశిక్షణ గలవారు, తెలివైనవారు మరియు చట్టాన్ని గౌరవించే వారు.

2. - బ్యాంకింగ్ నియంత్రణ చట్టం:

GS III

అంశం → భారతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థ

➤ సందర్భం:

- రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా (RBI) ప్రస్తుతం త్రిస్సూర్ లోని ప్రైవేట్ బ్యాంక్ ధనలక్ష్మి బ్యాంక్ ను బ్యాంక్ ఆర్థిక స్థితిపై పబ్లిక్ స్క్వాటిని పెంచడానికి జాగ్రత్తగా చూస్తోంది. అసంపూర్తిగా ఉన్న ఆర్థిక వెల్లడి, పెరుగుతున్న వ్యయాలు మరియు సాధారణ వ్యాపార దుర్వినియోగంపై మైనారిటీ వాటాదారుల సమూహం మరియు బ్యాంక్ మేనేజ్మెంట్ మధ్య సుదీర్ఘ న్యాయపోరాటానికి ప్రతిస్పందనగా, RBI ఈ నిర్ణయం తీసుకుంది. మైనారిటీ షేర్హోల్డర్లు, బ్యాంక్ మూలధన సమృద్ధి క్షీణిస్తున్న నేపథ్యంలో చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ విచక్షణతో కూడిన ఖర్చు అధికారాన్ని పరిమితం చేయాలా వద్దా అనే విషయాన్ని అన్వేషించడానికి వచ్చే నెలలో అసాధారణ సాధారణ సమావేశాన్ని నిర్వహించాలని కోరారు.

1949 బ్యాంకింగ్ నియంత్రణ చట్టం సరిగ్గా అర్థం ఏమిటి?

- 1949 బ్యాంకింగ్ నియంత్రణ చట్టం ఒక చట్టం. భారతీయ బ్యాంక్ పరిపాలన, కార్యకలాపాలు మరియు లైసెన్సింగ్ తో సహా వివిధ విషయాలపై సమాచారాన్ని అందించడంతో పాటు, ఇది బ్యాంక్ కార్యకలాపాలను కూడా పర్యవేక్షిస్తుంది. మార్చి 16, 1949న, ఆమోదించబడిన బ్యాంకింగ్ కంపెనీల చట్టం 1949 అమలులోకి వచ్చింది. మార్చి 1, 1966న, సాధారణంగా బ్యాంకింగ్ కంపెనీల చట్టం 1949గా పిలవబడే 1949 బ్యాంకింగ్ నియంత్రణ చట్టం అమలులోకి వచ్చింది.

చట్టం ద్వారా రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియాకు క్రింది

అధికారాలు ఇవ్వబడ్డాయి:

- బ్యాంకులు లైసెన్స్ పొందే ముందు, వాటాదారుల యాజమాన్యం మరియు ఓటింగ్ హక్కులను తప్పనిసరిగా నియంత్రించాలి.
- బోర్డు మరియు నిర్వహణ ఎంపికలను పర్యవేక్షించడానికి.
- బ్యాంక్ కార్యకలాపాల కోసం మార్గదర్శకాలను రూపొందించడానికి.
- నియంత్రణలు, విలీనాలు, లిక్విడేషన్లు మరియు ఆడిట్ల కోసం ప్రమాణాలను అందించడం.

1949 బ్యాంకింగ్ నియంత్రణ చట్టం

సవరించబడింది:

- ప్రారంభంలో, ఆర్థిక సంస్థలు బిల్లు యొక్క ప్రధాన లక్ష్యాలు. 1965లో చట్టంలోని సెక్షన్ 56 జోడించబడినప్పుడు, సహకార బ్యాంకులు దాని అధికార పరిధిలోకి వచ్చాయి. సహకార బ్యాంకులు, దీని కార్యకలాపాలు నిర్దిష్ట రాష్ట్రానికి పరిమితం చేయబడ్డాయి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలచే స్థాపించబడతాయి మరియు నిర్వహించబడతాయి. అయితే, RBI లైసెన్సుల మంజూరు మరియు కంపెనీ కార్యకలాపాలను పర్యవేక్షించే బాధ్యతను కలిగి ఉంటుంది. బ్యాంకుల చట్టం మునుపటి బ్యాంకింగ్ చట్టాలకు అనుబంధంగా ఉంది.
- లోక్ సభ ఇటీవల 1949 బ్యాంకింగ్ నియంత్రణ చట్టానికి మార్పును ఆమోదించింది. బ్యాంకింగ్ రెగ్యులేషన్ (సవరణ) ఆర్డినెన్స్ చట్టం ద్వారా భర్తీ చేయబడింది, ఇది అదే వైఖరిని కలిగి ఉంది మరియు జూన్ 2020లో ప్రచురించబడింది.
- మూలం → ది హిందూ

[Click here to Join Our Telegram](#)

[Click here for Daily Classes](#)

www.gurudeekshaaias.com

3. - 5 జి

ప్రస్తుతం భూగోళం ఏ స్థితిలో ఉంది?

GS III

అంశం → శాస్త్రీయ మరియు సాంకేతిక విజ్ఞానాలు

➤ సందర్భం:

- 5G సేవల ప్రారంభాన్ని అక్టోబర్ 1న భారత ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ ప్రకటించారు. భారతదేశంలో 5G సేవలను ప్రారంభించిన దాదాపు మూడు వారాల తర్వాత, 5G-ప్రారంభించబడిన హ్యాండ్ సెట్ ను కలిగి ఉన్న మొబైల్ ఫోన్ వినియోగదారులలో అత్యధికులు సేవలను అందించే ప్రాంతాల్లో ఉన్నారు. హై స్పీడ్ ఇంటర్నెట్ నుండి ప్రయోజనం పొందేందుకు డిసెంబర్ వరకు వేచి ఉండవలసి ఉంటుంది.

గురించి:

- మిల్లిమీటర్-వేవ్ బ్యాండ్ (30-300 GHz)కి 5G నెట్ వర్క్ చాలా వేగంగా డేటాను తీసుకువెళుతుంది, ఇది చాలా ఎక్కువ ప్రీక్వెన్సీ మరియు చుట్టుపక్కల ప్రసారాల నుండి అతితక్కువ జోక్యాన్ని కలిగి ఉంటుంది.
- "5G" అనే పదం మొబైల్ బ్రాడ్ బ్యాండ్ లాంగ్-టర్మ్ ఎవల్యూషన్ (LTE) నెట్ వర్క్ లలో అత్యంత ప్రస్తుత పురోగతిని సూచిస్తుంది.
- 5G హై-బ్యాండ్ స్పెక్ట్రమ్ లో, 20 Gbps ఇంటర్నెట్ వేగం పరీక్షించబడింది (సెకనుకు గిగాబిట్స్).

- వాణిజ్య 5G నెట్ వర్క్ లు 2025 నాటికి 1.1 బిలియన్ మొబైల్ కనెక్షన్ లకు మద్దతు ఇస్తాయని, ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న అన్ని కనెక్షన్ లలో 12% వాటాను కలిగి ఉన్నాయని మరియు ఆపరేటర్ లకు US\$1.3 ట్రిలియన్ వరకు ఆదాయాన్ని ఆర్జించవచ్చని అంచనా వేయబడింది. 2020లో, వ్యాపారం కోసం మొదటి 5G నెట్ వర్క్ లు ప్రారంభించబడ్డాయి.
- 50 అమెరికన్ నగరాలు ఇప్పటికే 5G సేవలను కలిగి ఉన్నాయి.

భారతదేశం 5Gకి మార్గం సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉందా?

- DoT ప్రకారం 2022 నాటికి 13 భారతీయ నగరాలు 5G సేవలను అందుకోనున్నాయి. వాటిలో ఢిల్లీ, ముంబై, కోల్ కతా, చెన్నై, గురుగ్రామ్, చండీగఢ్, బెంగళూరు, హైదరాబాద్, పూణే, లక్నో, గాంధీనగర్ మాత్రమే ఉన్నాయి.

5G యొక్క క్రింది ప్రయోజనాలు భారతదేశానికి అందుబాటులో ఉన్నాయి:

- కొత్త తరం మొబైల్ నెట్ వర్క్ భారతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థను గణనీయంగా మార్చగల సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంది మరియు కృత్రిమ మేధస్సుతో కలిపి ఒక లింక్డ్ మరియు అటానమస్ సిస్టమ్ కు సరికొత్త రూపాన్ని ఇస్తుంది.

- 5G నెట్‌వర్క్‌ల ఫలితంగా నిరుద్యోగులు లేదా నిరుద్యోగులు అర్థవంతమైన ఉపాధిని పొందే అవకాశం పది రెట్లు పెరగవచ్చు, ఇది మొబైల్ బ్యాంకింగ్ మరియు హెల్త్‌కేర్ వంటి సేవలను కూడా సులభతరం చేస్తుంది.
- వ్యక్తులు మరియు వ్యాపారాలకు సాధికారత కల్పించడం ద్వారా, భారత ప్రభుత్వ అధికారులు అత్యాధునిక, తెలివైన నగరాలను నిర్మించగలుగుతారు.
- మరింత అభివృద్ధి చెందిన, మరింత డేటా-ఇంటెన్సివ్ డిజిటల్ ఎకానమీతో వచ్చే సాకర్యాలు మరియు సామాజిక ఆర్థిక ప్రయోజనాల నుండి ప్రయోజనం పొందడం వ్యక్తులు మరియు కంపెనీలకు సాధ్యమవుతుంది.

5G పరిచయంతో సమస్యలు:

- ముఖ్యమైన అంశాలు 5Gకి అనుగుణంగా కమ్యూనికేషన్ మౌలిక సదుపాయాలకు గణనీయమైన అప్‌గ్రేడ్ అవసరం. ఎక్కువ దూరాలకు డేటాను పంపడం 5G యొక్క ప్రాథమిక లోపం కాబట్టి, 5Gకి అనుగుణంగా ప్రస్తుత మౌలిక సదుపాయాలను మెరుగుపరచాలి.
- సమర్థవంతమైన ఆర్థిక నిర్వహణను కలిగి ఉండటం 4G నుండి 5G టెక్నాలజీకి మారడానికి, వినియోగదారులు సరికొత్త సెల్యులార్ టెక్నాలజీకి అప్‌గ్రేడ్ చేయడానికి చెల్లించాలి.
- మూలధన కొరత 5G స్పెక్ట్రమ్ (భారతి ఎయిర్‌టెల్ మరియు వొడాఫోన్ ఐడియా వంటివి) వ్యాప్తికి ఆటంకం కలిగిస్తుంది.
- అకాల స్వీకరణ భారతదేశం, బంగ్లాదేశ్ మరియు ఇండోనేషియా వంటి ఆసియా-పసిఫిక్ ప్రాంతంలోని దేశాలు

5G సాంకేతికతను నెమ్మదిగా స్వీకరించడం వల్ల సేవా ఆదాయంలో తగ్గుదలని అనుభవిస్తాయి.

ముందుకు సాగడం:

- ప్రస్తుతం భారతదేశం యొక్క ప్రధాన ప్రాధాన్యతలు 5G రోల్‌అవుట్ కోసం నగరాలను ఎంచుకోవడం, పెట్టుబడి వ్యూహాన్ని రూపొందించడం, కవర్ చేయాల్సిన తుది వినియోగదారులు మరియు జనాభాను ఎంచుకోవడం, ప్రస్తుత నెట్‌వర్క్ మరియు ఆపరేటర్లను గుర్తించడం, వివిధ పరిశ్రమల వినియోగం ఆధారంగా డిజిటల్ రిస్క్ మరియు ధరలను తగ్గించడం, మరియు తుది వినియోగదారులు మరియు జనాభాను ఎంచుకోవడం.

- మూలం → ది హిందూ

4. – NGT:

GS II

అంశం → చట్టబద్ధమైన & చట్టబద్ధత లేని సంస్థలు

➤ సందర్భం:

- నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యూనల్ ప్రకారం, కార్పొరేట్ టైగర్ రిజర్వ్‌లోని పట్రో టైగర్ సఫారీ ప్రాజెక్ట్ (NGT) కోసం రిజర్వ్‌లోని చెట్లను అక్రమంగా తొలగించారనే ఆరోపణలపై సెంట్రల్ కమిటీ తన తుది తీర్పును దాఖలు చేసే వరకు వాయిదా వేయబడింది.

NGT గురించి:

- ఇది పర్యావరణ పరిరక్షణ, అటవీ సంరక్షణ మరియు సహజ వనరులకు సంబంధించిన ఇతర సమస్యలను త్వరగా మరియు ప్రభావవంతంగా పరిష్కరించడానికి 2010 నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యూనల్ చట్టానికి అనుగుణంగా స్థాపించబడిన నిపుణుల సంస్థ.
- దరఖాస్తు లేదా అప్పీల్ స్వీకరించిన ఆరు నెలలలోపు NGT నిర్ణయం తీసుకోవాలి.

నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యూనల్ (NGT) యొక్క సంస్థాగత నిర్మాణం క్రింది విధంగా ఉంది:

- ట్రిబ్యూనల్ చైర్పర్సన్, జ్యూడిషియల్ సభ్యులు మరియు నిపుణులైన సభ్యులతో కూడి ఉంటుంది.

- వారి ఐదేళ్ల అపాయింట్‌మెంట్ గడువు ముగిసిన తర్వాత వారు మళ్లీ నియామకానికి అర్హులు కాదు.
- చైర్పర్సన్‌ను ఎన్నుకునే ముందు, భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి భారత కేంద్ర ప్రభుత్వం (CJI)తో సమావేశమవుతారు.
- జ్యూడిషియల్ సభ్యులు మరియు నిపుణుల సభ్యులను ఎంపిక చేయడానికి జాతీయ ప్రభుత్వం ఎంపిక కమిటీని ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- పది నుంచి ఇరవై మంది పూర్తికాల న్యాయమూర్తులు మరియు నిపుణులు అవసరం.

కింది పౌర విషయాలను నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యూనల్ (NGT) నిర్వహిస్తుంది:

- నీటి (కాలుష్య నివారణ మరియు నియంత్రణ) చట్టం 1974లో ఆమోదించబడింది.
- నీటి (కాలుష్య నివారణ మరియు నియంత్రణ) సెన్ చట్టం 1977లో ఆమోదించబడింది.
- 1981 నాటి వాయు కాలుష్య నివారణ మరియు నియంత్రణ చట్టం 1980 అటవీ (పరిరక్షణ) చట్టంపై ఆధారపడింది.
- పర్యావరణ (రక్షణ) చట్టం 1986
- పబ్లిక్ లయబిలిటీ ఇన్సూరెన్స్ చట్టం 1991లో ఆమోదించబడింది.
- జీవ వైవిధ్య చట్టం 2002

నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యునల్ యొక్క కొన్ని ముఖ్యమైన

నిర్ణయాలలో ఈ క్రిందివి ఉన్నాయి:

- ఒడిశా ప్రభుత్వం మరియు ఉక్కు తయారీదారు అయిన POSCO 2012లో ఉక్కు ప్రాజెక్ట్‌ను అభివృద్ధి చేయడానికి ఒక అవగాహన ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకున్నాయి. సమీపంలోని పట్టణ ప్రజలు మరియు అడవులను రక్షించడానికి NGT వీరోచితంగా చట్టాన్ని ఉల్లంఘించింది.
- 2013లో, నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యునల్ ఉత్తరాఖండ్ వరదల కేసులో పిటిషనర్‌కు పరిహారం చెల్లించాలని అలకనంద హైడ్రో పవర్ కంపెనీని ఆదేశించింది, ముఖ్యంగా ఈ పరిస్థితిలో "కాలుష్యం చెల్లింపు" సూత్రాన్ని నొక్కి చెప్పింది.
- 2015 ఎన్‌జిటి ఉత్తర్యుల ప్రకారం పదేళ్ల కంటే పాత అన్ని డీజిల్ వాహనాలు ఇకపై ఢిల్లీ-ఎన్‌సిఆర్‌లో నడపడానికి అనుమతించబడవు.
- నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యునల్ యొక్క ప్యానెల్ యమునా పుడ్ ఫ్లైయిన్‌లోని ఆర్డ్ ఆఫ్ లివింగ్ ఫెస్టివల్‌ను 2017లో పర్యావరణ నిబంధనలను ఉల్లంఘించిందని తీర్పునిచ్చింది మరియు రూ. 5 కోట్లు.

- మూలం→ది హిందూ

సంపాదకీయ విశ్లేషణ

1. తీర కోత:

నేపథ్య:

- తీవ్రమైన గాలులు, పారుదల, అలల చర్య, అలల ప్రవాహాలు మరియు అలల ప్రవాహాలు అన్నీ తీర కోతకు దోహదపడతాయి, ఇవి భూమిని కోల్పోవడం మరియు బీచ్ అవక్షేపాలను తొలగించడం. తీర కోత మరియు అవక్షేప పునఃపంపిణీ అధ్యయనాన్ని కోస్టల్ మోర్ఫోడైనమిక్స్ అంటారు. కారణాలు తుప్పు, హైడ్రాలిక్ చర్య లేదా రాపిడి.
- తీర కోతను వేగవంతమైన-ప్రారంభం లేదా నెమ్మదిగా ప్రారంభమయ్యే ప్రమాదం (కొన్ని రేజుల నుండి వారాల వ్యవధిలో జరుగుతుంది) (అనేక సంవత్సరాలలో లేదా దశాబ్దాల నుండి శతాబ్దాల వరకు సంభవిస్తుంది) గా వర్గీకరించవచ్చు.
- భారతదేశంలో, బీచ్లు మరియు తీరప్రాంతాలు సముద్ర వాణిజ్యానికి ఓడరేవుగా పనిచేయడం, నివాస మరియు వాణిజ్య భవనాలకు స్థలాన్ని అందించడం మరియు వినోద అవకాశాలను అందించడం వంటి అనేక విధులను అందిస్తాయి.
- ఇటీవలి దశాబ్దాలలో తీరప్రాంత అభివృద్ధి కార్యకలాపాలు పెరిగాయి మరియు ఈ ధోరణి కొనసాగుతుందని భావిస్తున్నారు. ఏ ఇతర సముద్ర దేశం వలె, భారతదేశం యొక్క పొడవైన ద్వీపకల్ప భూభాగం నిరంతరం కోతకు వ్యతిరేకంగా పోరాడుతోంది.

- తీరం యొక్క డైనమిక్స్పై సమగ్ర అవగాహన లేకుండా తీరప్రాంత అభివృద్ధి ప్రాజెక్టులు మామూలుగా చేపట్టబడతాయి. స్థానిక కమ్యూనిటీలు దీర్ఘకాలికంగా బాధపడుతుంటాయి మరియు చెత్త దృష్ట్యా, కోలుకోలేని నష్టం.
- పర్యావరణ, అటవీ మరియు వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వ శాఖ (MOEFCC) ప్రకారం, అధిక, మధ్యస్థ మరియు తక్కువ తీర కోత వల్ల భారతదేశ తీరప్రాంతంలో 40% నష్టం వాటిల్లింది.
- విశ్లేషణ

తీర కోతను నివారించడం యొక్క ప్రాముఖ్యత ఏమిటి:

- సముద్ర మరియు తీర పర్యావరణ వ్యవస్థల పరస్పర చర్య కారణంగా భూమి మరియు నీరు కలిసే తీర మండలాలు చాలా డైనమిక్ మరియు సున్నితంగా ఉంటాయి.
- ఈ ప్రాంతాల జీవావరణ శాస్త్రం మడ అడవులు, నీటి వనరులు, సముద్రపు పాచి, పగడపు దిబ్బలు, మత్స్య సంపద మరియు ఇతర సముద్ర జీవులతో పాటు వివిధ తీర మరియు సముద్ర వృక్షజాలంతో రూపొందించబడింది.
- ఈ పర్యావరణ వ్యవస్థలు లవణ గాలులు, తుఫానులు, సునామీ తరంగాలు మరియు ఇతర ప్రకృతి వైపరీత్యాల నుండి ఈ ప్రాంతాన్ని కాపాడతాయి, కార్బన్ సీక్వెస్ట్రేషన్ మరియు జీవవైవిధ్యాన్ని ప్రోత్సహిస్తాయి మరియు విస్తృత శ్రేణి తయారీ కార్యకలాపాలకు ముడి పదార్థాలను అందిస్తాయి. ఫలితంగా, తీర కోతను ఎదుర్కోవడం మనకు ప్రమాదకర ప్రతిపాదన.

తీర కోతకు కారణాలు:

- తీర కోతకు తరంగ శక్తి ప్రధాన కారణమని భావించబడుతుంది.
- తుఫానులు, సముద్రపు నీటి ఉష్ణ విస్తరణ, తుఫాను ఉప్పెనలు మరియు సునామీలు వంటి సహజ ప్రమాదాలు వాతావరణ మార్పు-ప్రేరిత ఖండంతర హిమానీనదాలు మరియు మంచు పలకల కరగడం వల్ల అన్నింటికీ ఆటంకం కలిగిస్తాయి.
- ఇసుక తరలింపుకు దారితీసే బలమైన లిబోరల్ డ్రిఫ్ట్ తీర కోతకు ప్రధాన కారణాలలో ఒకటి.
- డ్రెడ్జింగ్, ఇసుక తవ్వకం మరియు వగడపు మైనింగ్ అన్నీ తీర కోతకు దోహదపడ్డాయి, ఫలితంగా అవక్షేపాల కొరత, సముద్రపు లోతులో మార్పులు మరియు అలల వక్రీభవనం ఏర్పడతాయి.
- నదీ ముఖద్వారాల నుండి అవక్షేపాల ప్రవాహాన్ని పరిమితం చేయడం ద్వారా, నదులు మరియు ఓడరేవుల పరివాహక బేసిన్లో నిర్మించిన ఫిషింగ్ హార్బర్లు మరియు ఆనకట్టలు తీర కోతను ప్రారంభించాయి.
- భారీ వర్షం నేల సంతుప్తతను పెంచుతుంది, నేల కోత బలాన్ని తగ్గిస్తుంది మరియు ఫలితంగా వాలు విఫలమయ్యే ప్రమాదాన్ని పెంచుతుంది (కొండచరియలు విరిగిపడటం).

భారతదేశంలో తీర కోత స్థితి:

- భారత తీరం వెంబడి తీరప్రాంత మార్పులను పర్యవేక్షిస్తున్న ఎర్త్ సైన్సెస్ మంత్రిత్వ శాఖ పేర్కొంది
- బంగాళాఖాతం అండమాన్ మరియు నికోబార్ దీవుల తీరప్రాంతంలో 89 శాతం క్షీణిస్తుంది.

- గోవాలో అత్యధిక శాతం స్థిరమైన తీరప్రాంతం ఉంది.

ప్రపంచంలోని వివిధ ప్రాంతాలలో తీర కోత:

- సైంటిఫిక్ జర్నల్ నేచర్ క్లైమేట్ చేంజ్లో ప్రచురించబడిన ఒక అధ్యయనం ప్రకారం, వాతావరణ మార్పు ప్రపంచంలోని ఇసుక బీచ్లకు అస్త్రిత్య ముప్పును కలిగిస్తుంది, శతాబ్దం చివరి నాటికి వాటిలో సగం వరకు కనుమరుగవుతాయి.
- విశ్లేషణ ప్రకారం, కొన్ని తీరప్రాంతాలు 2050 నాటికి గుర్తించబడకపోవచ్చు, వాటిలో 14 శాతం నుండి 15% వరకు విపత్తు కోతకు గురయ్యే ప్రమాదం ఉంది.
- తమిళనాడులో ఇటీవలి తీర రేఖ ఉంది, దాని తీరప్రాంతంలో 62 శాతం భూమి జోడించబడింది.

ఉదాహరణ:

- సోమేశ్వర రుద్రపాడె మరియు ఉచిల మధ్య బీచ్లోని భారీ భాగం తుడిచిపెట్టుకుపోయినట్లు కనిపిస్తోంది.
- దూరంగా.
- తీర ప్రాంత కేరళ పట్టణాలైన అలియార్వల్లి, మరక్కడపు, మురింజజి, పుతుపాన్నాని, అజిక్కుల్, వెలియంకోడ్, తన్నితుర, పాలప్పెట్టి, కప్పిరిక్కుడ్లోని వందలాది మంది ప్రజలు సముద్రం కోతకు గురికావడంతో ఇళ్లు వదిలి వెళ్లిపోయారు.
- భారతదేశ తీరప్రాంతం బంగాళాఖాతంలోని అండమాన్ మరియు నికోబార్ దీవులు మరియు అరేబియా సముద్రం యొక్క లక్షదీప్ దీవులను కలుపుతూ సుమారు 7517 కిలోమీటర్లు విస్తరించి ఉంది.

- భారత ప్రధాన భూభాగం యొక్క 6100 కి.మీ తీరప్రాంతం పశ్చిమాన అరేబియా సముద్రం, తూర్పున బంగాళాఖాతం మరియు దక్షిణాన హిందూ మహాసముద్రం చుట్టూ ఉంది.
- కాండ్లా, ముంబై, నవశేవ, మంగళూరు, కొచ్చిన్, చెన్నై, టుటికోరిన్, విశాఖపట్నం మరియు పారాదీప్ భారతదేశపు పొడవైన తీరప్రాంతంలో ఉన్న కొన్ని ప్రముఖ ఓడరేవులు.

తూర్పు తీరం పాశ్చాత్య కంటే వేగంగా క్షీణించటానికి

దారితీసింది:

- అరేబియా సముద్రంతో పోలిస్తే బంగాళాఖాతంలోని కఠినమైన జలాల కారణంగా భారతదేశ తూర్పు తీరం పశ్చిమ తీరం కంటే ఎక్కువ నేల కోతను భరించింది.
- తూర్పు తీరంలో చాలా వర్షాలు కురుస్తాయి కాబట్టి, సముద్రాలు సంవత్సరంలో ఎక్కువ కాలం అల్లకల్లోలంగా ఉంటాయి.
- ఈశాన్య రుతుపవనాలు (అక్టోబర్ నుండి డిసెంబరు) నైరుతి రుతుపవనాల (జూన్ నుండి సెప్టెంబరు వరకు) అదనంగా తూర్పు తీరాన్ని ప్రభావితం చేస్తాయి, కోస్తా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మరియు తమిళనాడుకు వర్షాన్ని అందిస్తాయి.
- గత మూడు దశాబ్దాలుగా సాపేక్షంగా స్థిరంగా ఉన్న పశ్చిమ తీరంతో పోలిస్తే, బంగాళాఖాతం నుండి పునరావృతమయ్యే తుఫాను చర్యల ఫలితంగా తూర్పు తీరప్రాంతం పెరిగిన కోతను చూసింది.

తీర కోత యొక్క ప్రభావాలు:

తక్షణ ప్రభావాలు:

- చిన్న దీవుల తొలగింపు జరుగుతోంది.
- బీచ్ అవక్షేపాలు కనుమరుగవుతున్నాయి.
- తీరం వెంబడి ఉన్న వృక్ష, జంతుజాలాల ఆవాసాలు నాశనమవుతున్నాయి.
- సముద్రపు గోడలు, రివెట్‌మెంట్‌లు, బల్క్‌హెడ్‌లు మరియు ఇతర నిర్మాణాలు వంటి తీర రక్షణలు క్షీణించబడ్డాయి లేదా నాశనం చేయబడ్డాయి.
- వ్యవసాయ భూమి కనుమరుగవుతోంది.
- ఉత్పాదక క్షేత్రాలపై అవక్షేపణ నిక్షేపణ.
- జెట్టీలు శిథిలావస్థకు చేరి కూల్చివేతకు గురవుతున్నాయి.
- భవన పునాదులు, మురుగునీటి ట్యాంకులు, నీటి ట్యాంకులు మరియు పడవ ప్రయోగ సౌకర్యాలు దెబ్బతిన్నాయి లేదా ధ్వంసమయ్యాయి.
- తీరం, వంతెన, రోడ్లు, రైల్వే పునాదులు విఫలమవడం వల్ల కమ్యూనికేషన్‌లకు అటంకం ఏర్పడింది.

ఇతర ప్రభావాలు:

- తీర ప్రాంతాలపై ఆధారపడి జీవనోపాధి పొందేవారు నష్టపోతారు.
- భవిష్యత్తులో వచ్చే తుఫానులకు వ్యతిరేకంగా అందించబడిన రక్షణ మొత్తం తగ్గించబడుతుంది.
- అస్థిర కొండ వాలుల ఏర్పాటు.
- బ్లాక్ చేయబడిన మురుగునీటి వ్యవస్థల ఫలితంగా బీచ్‌లో కాలుష్యం.

- ఉక్కిరిబిక్కిరి చేయబడిన రక్షణ వెనుక ఉక్కిరిబిక్కిరి మరియు సెలైన్ వాటర్ దాడి దాగి ఉంది.
- రక్షణ ఉల్లంఘించిన ఫలితంగా భూభాగాలు ముంపునకు గురయ్యాయి.
- తాగునీటి కొరత నియంత్రణ పద్ధతులు

భవనం యొక్క పునాదిని రక్షించడానికి ఉపయోగించవచ్చు.

పునరావాసం:

తీర కోతను నిరోధించే చర్యలు:

- హార్డ్-ఎరోషన్ నియంత్రణ పద్ధతులు దీర్ఘకాలిక పరిష్కారాన్ని అందిస్తాయి, అయితే మృదువైన-కోత నియంత్రణ పద్ధతులు తాత్కాలిక పరిష్కారాన్ని అందిస్తాయి.
- సముద్రపు గోడలు మరియు గ్రేయిన్లు సెమీ-పర్మానెంట్ ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కు ఉదాహరణలు. సాధారణ దుస్తులు మరియు కన్నీటి ఫలితంగా, ఈ భవనాలను పునరుద్ధరించడం లేదా భర్తీ చేయడం అవసరం. సముద్రపు గోడ యొక్క సగటు జీవితకాలం 50-100 సంవత్సరాలు, అయితే గ్రేయిన్ యొక్క సగటు జీవితకాలం 30-40 సంవత్సరాలు. వాటి సాపేక్ష శాశ్వతత్వం కారణంగా, ఈ నిర్మాణాలు కోతకు చివరి సమాధానంగా పరిగణించబడతాయి.
- మృదువైన పదార్థాల కోసం ఎరోషన్ నియంత్రణలు
- కోత ప్రభావాలను తగ్గించడానికి సాఫ్ట్ ఎరోషన్ ఫ్రాటజీలు తాత్కాలిక పరిష్కారాలు. ఉదాహరణకు, ఇసుక సంచులు మరియు బీచ్ పోషణ దీర్ఘకాలిక లేదా శాశ్వత పరిష్కారాల కోసం ఉద్దేశించబడలేదు.
- మరొక సాంకేతికత, బీచ్ స్కాపింగ్ లేదా బీచ్ బుల్డేజింగ్, భవనం ముందు ఒక కృత్రిమ దిబ్బను సృష్టించడానికి లేదా

- తీరానికి దూరంగా ఉన్న అవస్థాపన లేదా గృహాల పునావాసనను నిర్వహించే తీరగమనంగా సూచిస్తారు. పునర్నిర్మాణం చేసేటప్పుడు సంపూర్ణ మరియు సాపేక్ష సముద్ర మట్టం పెరుగుదల మరియు కోత రెండూ పరిగణనలోకి తీసుకోబడతాయి.
- తీరానికి సమీపంలో పెరిగిన వృక్షజాలం, ఇది వాలు స్థిరత్వం మరియు బీచ్ రక్షణకు ముఖ్యమైనది.
- జియోసింథటిక్ ట్యూబ్ లను ఉపయోగించడం, ఇవి ఒడిశా తీరం వెంబడి కనిపిస్తాయి.
- బే వద్ద కూరుకుపోవడానికి, తక్కువ గోడలు లేదా గ్రేయిన్స్ అని పిలువబడే అడ్డంకులు సముద్రంలో ఉంచబడతాయి.
- తీరప్రాంత అభివృద్ధి ప్రాజెక్టుల గురించి నిర్ణయాలు తీసుకునే ముందు స్థానిక ప్రజల స్వదేశీ పరిజ్ఞానం యొక్క ప్రయోజనాన్ని పొందడం.

ముగింపు:

- నేషనల్ సెంటర్ ఫర్ కోస్టల్ రీసెర్చ్ (NCCR) ప్రకారం, దేశంలోని సముద్రతీరంలో దాదాపు మూడింట ఒక వంతు గణనీయంగా క్షీణించింది. వాతావరణ మార్పుల ఫలితంగా మనం ఎక్కువ తీరప్రాంత భూములను కోల్పోతున్నాం. మన తీర ప్రాంతాలపై వాతావరణ మార్పుల ప్రభావాలను తగ్గించడానికి ప్రభుత్వం మరియు ప్రజలు శాస్త్రీయ విధానాలతో సాంప్రదాయ జ్ఞానాన్ని ఏకీకృతం చేయాలి.

2. నాగరికతల ఘర్షణ:

- క్లాష్ ఆఫ్ సివిలైజేషన్స్ సిద్ధాంతం ప్రకారం, ప్రచ్ఛన్న యుద్ధానంతర ప్రపంచంలో ప్రజల సాంస్కృతిక మరియు మతపరమైన గుర్తింపులు సంఘర్షణకు ప్రధాన మూలం.
- అమెరికన్ రాజకీయ శాస్త్రవేత్త శామ్యూల్ పి. హంటింగ్టన్ ప్రకారం, భవిష్యత్ సంఘర్షణలు దేశాల మధ్య కాకుండా సంస్కృతుల మధ్య జరుగుతాయి.
- ఫ్రాన్సిస్ ఫుకుయామా యొక్క పుస్తకం ది ఎండ్ ఆఫ్ హిస్టరీ అండ్ ది లాస్ట్ మ్యాన్ కు ప్రతిస్పందనగా, ఇది మొదట 1992లో అమెరికన్ ఎంటర్ప్రైజ్ ఇన్స్టిట్యూట్లో ప్రసంగంలో ఇవ్వబడింది మరియు తరువాత 1993 ఫారిన్ అఫైర్స్ పీస్లో "ది క్లాష్ ఆఫ్ సివిలైజేషన్స్?" హంటింగ్టన్ 1996లో ప్రచురించబడిన ది క్లాష్ ఆఫ్ సివిలైజేషన్స్ అండ్ ది రీమేకింగ్ ఆఫ్ వరల్డ్ ఆర్డర్లో తన ఆలోచనలను విస్తరించాడు.
- ఈ వ్యక్తికరణను 1946లో ఆల్బర్ట్ కామన్స్,[9] గిరిలాల్ జైన్ 1988లో అయోధ్య వివాదంపై తన అధ్యయనంలో, బెర్నార్డ్ లూయిస్ తన వ్యాసం "ది రూట్స్ ఆఫ్ ముస్లిం రేజ్"లో ది అట్లాంటిక్ మంత్రి యొక్క సెప్టెంబర్ 1990 సంచికలో మరియు మహదీ ఎల్ మాండ్రా ద్వారా ప్రాచుర్యం పొందారు. 1992లో అతని పుస్తకం "లా ప్రీమియర్ కంబాట్ సివిలైజేషన్స్లో".
- "యంగ్ ఇస్లాం ఆన్ ట్రైక్: ఎ ఫ్లడీ ఇన్ సివిలైజేషన్లో కాన్ఫ్లిక్ట్" అనే పదబంధం మొదటగా 1926లో బాసిల్ మాథ్యూస్ రాసిన మిడిల్ ఈస్ట్ గురించిన పుస్తకంలో కనిపిస్తుంది.

- ప్రచ్ఛన్న యుద్ధానంతర కాలంలో ప్రపంచ రాజకీయాల స్వభావంపై వివిధ దృక్పథాలను చూడటం ద్వారా హంటింగ్టన్ తన విచారణను ప్రారంభించాడు. మానవ హక్కులు, ఉదారవాద ప్రజాస్వామ్యం మరియు పెట్టుబడిదారీ స్వేచ్ఛా మార్కెట్ ఆర్థిక వ్యవస్థ, కొంతమంది తత్వవేత్తలు మరియు రచయితల ప్రకారం, ప్రచ్ఛన్న యుద్ధానంతర ప్రపంచంలో రాష్ట్రాలకు మాత్రమే మిగిలిన సైద్ధాంతిక ప్రత్యామ్నాయాలుగా మారాయి. హెగెలియన్ కోణంలో, ప్రపంచం "చరిత్ర ముగింపు"కి చేరుకుందని ఫ్రాన్సిస్ ఫుకుయామా పేర్కొన్నారు.
- భావజాలం యొక్క యుగం గడిచిపోయినప్పుడు, హంటింగ్టన్ ప్రపంచాన్ని సాంస్కృతిక పోరాటంతో గుర్తించబడిన సహజమైన వ్యవహారాల స్థితికి తిరిగి వచ్చిందని పేర్కొన్నాడు.
- తన థీసిస్లో, భవిష్యత్తులో, సంఘర్షణ యొక్క ఆధిపత్య అక్షం సాంస్కృతికంగా ఉంటుందని అతను అంచనా వేసాడు.
- హంటింగ్టన్ కూడా నాగరికతల ఘర్షణను ఒక చారిత్రక ప్రక్రియగా చూస్తాడు.
- ప్రపంచ చరిత్రలో పాలకులు, ప్రభుత్వాలు మరియు పాశ్చాత్య నాగరికతలో కనిపించే ఆదర్శాల మధ్య వైరుధ్యాలు ఆధిపత్యం వహించాయి.
- అయితే ప్రచ్ఛన్నయుద్ధం ముగియడంతో, ప్రపంచ రాజకీయాలు కొత్త శకంలోకి ప్రవేశించాయి, దీనిలో పాశ్చాత్యేతర నాగరికతలు ఇకపై పాశ్చాత్య నాగరికత యొక్క దోపిడికి గురికాకుండా, పాశ్చాత్య దేశాలతో పాటు ప్రపంచ చరిత్రను రూపొందించడంలో మరియు అభివృద్ధి చేయడంలో అంతర్భాగంగా ఉన్నాయి.

Guru Deekshaa IAS is happy to announce first ever kannada current affairs magazine for kannada medium aspirants of Karnataka. The three important thumb rules for any competitive exam are

Vijay Kumar G

Founder and Director
Guru Deekshaa IAS

- First-NCERT/STATE syllabus books which helps to develop your understanding on the subjects
- Second-Daily current affairs helped to build your further understanding of the events related to your examination, Apart from knowledge it build the personality of an individual which brings in confidence to face any examination.
- Third-Practice previous year question papers and mock test available in the market to train your mind as per the requirement of the examination.

Thousand miles of journey starts with single step, We at Guru Deekshaa have taken this first step towards empowering you to prepare for civil for services. Now its your turn to start preparation and achieve your dream of becoming IAS/IPS.

CALL US FOR MORE DETAILS

 76 76 74 98 77

JOIN OFFICIAL TELEGRAM FOR MATERIAL AND UPDATES

 @GURU_DEEKSHAAIAS

FOLLOW OUR INSTAGRAM FOR DAILY UPDATES

 GURUDEEKSHAA

